

95. Bednarz M., ks., *Zasłuchani w Słowo Pana*. Tarnów 1992; *Homo Dei* 1 (1993) 68—69 (rec.)
96. *Biblia w nauczaniu chrześcijańskim*. Praca zbiorowa pod red. J. Kudasiewicza. Lublin 1991; *RBL* 1 (1973) 45—47, *Homo Dei* 3 (1993) 109 — 107
97. Grudniok Fr., ks., *Nazwał nas przyjaciółmi*. Katowice 1991; *Homo Dei* 3 (1993) 107—108 (rec.)
98. *Słowo wstępne*. w: ks. A. Długosz, *Pismo święte naszym przyjacielem*. Częstochowa 1993, 7—9

1994

99. *Homilie. Nasze Słowo* 1 (1994), 3 (1994), 9 (1994), 10 (1994)
100. *Kiedy złe rzeczy dzieją się dobrym ludziom*. *Niedziela* 3 (1994) 16
101. *Nowy biskup pomocniczy w Częstochowie*. *Nasze Słowo* 6 (1994)
102. *Pielgrzymowanie z Maryją*. *Niedziela* 39A (1994) 16
103. *Wpływ lektury Pisma świętego na duchową formację chrześcijanina*. *RBL* 3 (1994) 197—204
104. Brzegowy T. ks., *Prorocy Izraela*. Tarnów 1994; *RBL* 3 (1994) 219—221 (rec.)
105. Grudniok Fr., ks., *Skarb cierpienia*. Wrocław 1994; *RBL* 2 (1994) 133—135 (rec.)
106. Kushner H. S., *Kiedy złe rzeczy zdarzają się dobrym ludziom*. W-wa 1993; *RBL* 1 (1994) 64—65 (rec.)
107. Siudy T., ks., *Refleksje Maryjne*. Częstochowa 1994; *RBL* 4 (1994) 288—286 (rec.)
108. *Zapatrzni w szczęśliwość wieczną*. *Rycerz Niepokalanej* (wersja włoska) 11 (1994) 333

1995

109. *Kerygmaticzne wartości Pisma św. w świetle ewangelizacji współczesnego świata*. *RBL* 1 (1995) 27—33
110. *Kim jest zakonnica?* (Recenzja książki ks. Fr. Grudnioka, *Która wiele umiłowiała*). *Niedziela* 47A (1995) 16
111. *Uświęć ich w Prawdzie* (J 17,17). *Homilie niedzielne — Rok A*. Kraków 1995, 293

Kraków

zestawił KS. TADEUSZ MATRAS

R E C E N Z J E

KS. JÓZEF ŁACH, „*Z myślą o rodzinie*. Komentarz biblijno-ascetyczny do czytań ślubnych”, Wyd. Biblos, Tarnów 1995, stron 169.

Komentarz swój podzielił Autor na cztery części. W cz. I omówił czytania ślubne ze Starego Testamentu, (ss. 9—50), w cz. II czytania z tekstów Nowego Testamentu (głównie listy Pawłowe), zaś w cz. III zatytułowanej „pełnia łaski i prawdy” przekazał i omówił czytania z ewangelii

(ss. 93—132). Cz. IV zawiera modlitwy biblijne, omówienie psalmów responsoryjnych oraz modlitwy wyjęte z innych ksiąg Pisma Świętego (ss. 133—168). Komentarz zamyka piękna modlitwa Ojca Świętego Jana Pawła II za rodziny. (s. 169).

Komentarz jest opracowany bardzo oryginalnie. Nie są to gotowe homilie, które można by wygłaszać podczas udzielania sakramentu... małżeństwa, ale bogaty materiał biblijno-ascetyczno-duszpasterski zawierający kopalnie myśli, które można wykorzystać i (to z wielkim pożytkiem) podczas udzielania sakramentu małżeństwa.

Pod względem metodologicznym każde czytanie składa się z trzech punktów: 1. dokładna egzegeza biblijna, 2. myśli teologiczno-duszpasterskie, które można wykorzystać w homilii, oraz 3. myśli do osobistego przemyslenia przez nowożeńców, a nawet już przez starsze rodziny i małżeństwa obecne na ślubie.

Pod względem treści Autor położył główny nacisk na egzegezę biblijną czytanego tekstu. Można powiedzieć, że ta egzegeza jest zwykłym wykładem biblijnym przekazującym wszystkie wiadomości z historii egzegezy i teologii danego tekstu. Niezależnie od informacji z tych dyscyplin, Autor komentarza jako biblista przekazuje bogatą bibliografię przedmiotu, do której mam wątpliwość, czy ktoś z duszpasterzy obarczony licznymi zajęciami będzie miał czas sięgnąć i z niej w danej chwili skorzystać. To jednak nie znaczy, że te dane są zbyteczne i niepotrzebne. Takie opracowanie czytania uważam za zupełnie słuszne i potrzebne choćby dla przypomnienia sobie wielu myśli ze słyszanych kiedyś na ten temat wykładów.

Z uznaniem należy podkreślić, że te dane egzegetyczno-literackie mogą doskonale posłużyć kapłanowi przemawiającemu na uroczystości ślubnej od opracowania odpowiedniej homilii, która nie będzie poruszała tematów ogólnych, ale w nawiązaniu do czytanego tekstu wyjaśni i przybliży słuchaczom zrozumienie słów Pisma Świętego.

za oryginalne i bardzo potrzebne uważam wprowadzenie do każdego czytania punktu o autorefleksji dla małżonków i rodzin uczestniczących w ceremoniach ślubnych. Ale dla zrealizowania tego punktu potrzeba, żeby nowożeńcy otrzymali tekst tego komentarza na własność i w domu w wolnych chwilach do niego zaglądali.

Część IV omawianego komentarza można by uznać za uzupełnienie pierwszych trzech części i zwrócić uwagi, że w małżeństwie poza wieloma przymiotami kluczową rolę odgrywa modlitwa w intencji nowożeńców i ich rodzin. Dominuje tu zwrócenie uwagi na rolę modlitwy w innych księgach Pisma Świętego, a zwłaszcza przytoczenie na końcu modlitwy Ojca Świętego Jana Pawła II za rodziny. Z tej części wynika, że wiele rzeczy w małżeństwie jest ważnych, ale najważniejszą jest modlitwa. Nowożeńcy powinni się modlić tekstami przytoczonymi w tej części komentarza, a wyjętymi głównie z księgi psalmów.

Kraków

KS. STANISŁAW GRZYBEK

KS. KAZIMIERZ PANUŚ, *Kaznodziejstwo w katedrze krakowskiej*, t. I, *Od początków do czasów rozbiorów*, ss. 478; t. II, *Okres niewoli narodowej 1795—1918*, ss. 345. Kraków 1995 r. Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie, Wydział Teologiczny, Seria skryptów uczelnianych nr 3 i 4.

Syntetyczne studia nad przeszłością polskiego kaznodziejstwa należą do dalekiej przeszłości. Aż dziw bierze, iż po wydanej jeszcze w połowie ubiegłego stulecia *Historii wymowy polskiej* pióra K. Mecherzyńskiego